

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30
rândul cu litere garmond.

Să predicăm despre nădejde.

De Dr. Gh. Comșa.

II.

Din cele expuse până acum facem constatarea, că pentru a predica despre nădejde în aceste vremuri e necesar să vorbim credincioșilor și despre unele adevăruri ale credinții, cum e nemurirea sufletului, judecata din urmă etc. Poetul Mihail Eminescu are o poezie intitulată «Speranța» în care între altele găsim următoarele rânduri:

«Așa virtușii murind nu desper,
Speranța lor frunte 'nsenină,
Speranța cea dulce de plată în cer,
Și face de uită de-a morței dureri,
Pleoapele 'n pace le 'nchină».

(Proză și Versuri, 1890 p. 212).

Poetul deci încă întărește cele spuse mai sus. În legătură cu doctrina bisericii despre mântuire încă se poate cuvânta despre nădejde, și aici iar putem să ne referim la teze de ale credinții, ca bunăoară atotbunătatea lui Dumnezeu, atotputința lui Dumnezeu, cari întăresc în mare măsură nădejdea mântuirii noastre. În chipul acesta am ajuns să consolidăm în sufletul credincioșilor nu numai nădejdea, dar și credința, și astfel munca noastră are un rezultat mai real.

O mare problemă a predicilor despre nădejde este, de a face apoteoză durerii. Pentru că poate nici odată nu au fost atâtea dureri deasupra omenimii, considerând proporțiile luate de crâncenul război. Prietenii lui Iov cel virtuos au stat șapte zile fără a spune vr'un cuvânt văzând durerile lui, căci n'au știut cu ce să-l mângăie. Preotul de azi nu poate să stea ca prietenii lui Iov, fără cuvânt de mângăiere, ci e dator să arate că durerea e o încercare de sus. Precum o mamă înfruntă și pedepsește pe copilul ei, care se joacă la marginea unei prăpastii, precum o mamă ține în brațe pruncul spre a-l supune cuțitului unui medic, așa e cu durerea trimisă omului de sus. Așa e cu durerea pe care omul nu o știe aprecia. Căci omul crede, că-și va putea clădi raiu pe pământ, uitându-și, că durerea îi aduce aminte de nestatornicia lumii și de faptul, că oricât de multă libertate ar avea pe pământ, oricâtă fericire, totuși nu e suficientă pentru el, și se întreabă mereu, dar numai atât? Deci chiar când omul nu păcătuiește, ci numai se cufundă prea mult în cele pământești, durerea îl ridică, iar dacă cufundându-se în păcate, își uită de Dumnezeu, atunci urmează durerea ca pedeapsă. Aceasta e a doua urmare a durerii. A treia este, că omul cinstit, omul muncitor prin baia durerilor ajunge să dea omenimii rodul muncii sale. Nu în timp de lașitate și de condamnabilă neglijență prezintă omenimii un scriitor mare ideile sale, ci atunci, când prin mare durere a lăsat cercul rigid și funebru al celor ce se înfrățesc cu trândăvia intelectuală.

Prin durere ne este dată puțința de a fi desăvârșiți, căci pentru aceea fericirea o are omul numai în copilărie. Căci dacă o ar avea mai târziu, atunci s'ar opri în procesul desăvârșirii sale, ceace Dumnezeu nu voește. Însă chiar biserica e aceea, care propagă și face apoteoză durerii. Insuși Mântuitorul nostru Isus Cristos a plâns.

Unde s'a născut afirmația, că religiunea oprește lacrimile? Cel mai religios suflet al lumii, idealul întregii lumi cerești, chiar și după mărturia acelora cari nu-i recunosc dumnezeirea, Isus, a plâns! În grădina olivilor, scaldat în sudori și sânge, a zis: «Intristat este sufletul meu până la moarte» (Marcu 14, 34; Matei 26, 38); iar ca să poată bea paharul, a trebuit să i se arate un inger din cer, care l-a îmbărbătat (Luca 22, 43). Fiind pe cruce a căutat mângăietori, a avut lipsă de astfel de oameni, dar vai, n'a aflat. La mormântul lui Lazar încă a plâns Isus.

Isus a văzut pe sora lui Lazar, cu numele Maria, că plânge, dar a văzut și pe iudovii, cari veniseră cu dansa plângând. Atunci «a suspinat cu duhul și s'a turburat întru sine...» Și a zis: unde l-ați pus pe el? Zis'au lui: Doamne, vino și vezi. Și a lăcrimat Isus. (Ioan cap 11 v. 33—35).

Mai este încă un loc în sfânta scriptură, în care se face amintire, că Isus a plâns, și anume atunci, când apropiindu-se de cetatea Ierusalimului, a plâns de dansa. (Luca 19 vers 41).

Cu un cuvânt, este îndreptățit plânsul. Ce e drept, s'au aflat pseudo-mistici, cari au căzut în exagerarea de a interzice lacrimile celor ce sufer. Dar biserica i-a condamnat, iar omenimea și-a întors cu spaimă privirea de către ei, spre a se întoarce cu admirație gingașă iarăși spre eroii adevărați, spre aceia, cari nu-și bat joc de firea omenească sub pretextul adorării lui Dumnezeu.

Mama durerilor, fecioara Maria, plânge lângă lemnul crucii; în ochii sfinților bisericii totdeauna vedem lacrimi. Dacă cetim istoria lor, vedem, că nici tată, nici mamă, nici copil și peste tot nime nu a fost mai om ca dânsii în privința durerilor. Cine n'a auzit de lacrimile, pe cari le-a vărsat fericitul Augustin la patul morții mamei sale?

Religiunea deci nu oprește lacrimile. Nici odată nu le-a interzis. Mai curând ar opri lipsa lacrimilor. Pentru religiune e ceva de mirat, dacă cineva suferă dureri mari și nu varsă nici o lacrimă. Un astfel de om are în cazul acesta o putere, care nu e câștigată prin religiune. Religiunea nu crește oameni cu o astfel de inimă. În fața unui om cu o inimă împietrită și care nu știe ce sunt lacrimile, religiunea se întristează, căci nu vede pe fața lui nici una din trăsăturile feței lui Isus, care plângea la mormântul lui Lazar.

De aceea «fericiți sunt cei ce plâng», și înțelepte sunt cuvintele ace-

stea, atât ale naturii, cât și ale religiunii, explicate cum nu se poate mai frumos de scriitorul bisericesc Petrov, în broșura: «Calea spre Dumnezeu».

Drept electoral radical. În vorbirea pe care a rostit-o Duminecă în fața alegătorilor sei din Murăș-Oșorheiu, a spus domnul ministru de interne *Ugron Gábor*, că guvernul are să dea țării un drept electoral radical, pentru că paralel cu împlinirea datorințelor trebuie se meargă și acordarea de drepturi. Intreaga lume se află în fața unor prefaceri democratice, cari trebuie să fie făcute și la noi, înainte de a ne constrânge la aceasta lumea întreagă. «Nu despre voința noastră e vorba, — a spus ministrul, — ci despre un *current mondial*, în fața căruia dacă se pune cineva, va fi măturat de evenimente». — Marți a fost alegerea, și domnul ministru a fost ales cu aclamațiune deputat în Murăș-Oșorheiu.

Din Austria. Duminecă în 15 Iulie a ținut senatul imperial austriac ultima ședință, apoi s'a prorogată până la toamnă, lăsându-se însă în grija presidentului, ca în cas de necesitate să-l convoace și mai curând, mai ales dacă se vor ivi cumva evenimente mari în politica esternă. Cu toate certele și animositățile dintre germani și negermani, în cele șase săptămâni cât a funcționat, a sevărsit o muncă destul de respectabilă parlamentul austriac, pentru că a votat noul regulament de casă, a votat necesitățile de stat, a redat judecătorilor cu jurai drepturile și cercul de competență de mai înainte, a scos din vigoare toate ordinațiunile date pe baza §-lui 14 din constituție, a redus drepturile judecătorilor militare față de acușaiii civili, etc. etc. Ședința ultimă din 15 Iulie a fost de durată foarte lungă. S'a deschis la 11 dimineața și s'a închis la 9 seara, cu o vorbire caldă a presidentului, care și-a exprimat dorința, ca războiul acesta, pe care «nu'l purtăm din dor de cucerire, sau pentru aspirarea altor popoare, ci numai pentru apărarea libertății noastre și a dezvoltării noastre economice, să se termine cât mai curând și să succedă domnitorului nostru și credincioșilor noștri aliați, în înțelegere cu popoarele lor, se lege o astfel de pace durabilă, care se asigure scopurile noastre dorite și se unească popoarele earăși la muncă comună».

Constituția austriacă. Ministrul president din Austria, dl *Dr. Seidler*, a ținut o vorbire în fața comisiunii constituționale austriace despre necesitatea modificării constituției astfel, ca să se facă posibilă împreună viețuire pacinică a naționalităților din Austria, în legături comune de stat. Se nu fie în Austria popor asuprit, nici voință de asuprire, și asigurat se fie pe seama fiecărui popor *dreptul de a dispune de sine și de soarta sa, în cadrul unității de stat*. Dacă se va face lucrul acesta, se ia din mâna străinătății dușmane pretextul de a se amesteca în afacerile interne ale Austriei. Se arătam deci, — a zis domnul Seidler, — că popoarele Austriei, cari cu putere și rezoluțiune nesdrotită știu să apere moșia strămoșească, sunt în stare să clădească pe pământul scumpei patrii și temelile dezvoltării fericite din viitorul pacinic! — Cum, pe ce cale să se facă modificarea constituției austriace, — n'a spus domnul Seidler. A spus însă, că modificarea are să se facă astfel, ca să fie *esclus orice amestec nepermis în afacerile interne ale Ungariei și să nu se atingă raporturile dintre aceste două state*. Deci pe bazele dualismului.

Căderea cancelarului german.

Motivele cari au provocat căderea domnului *Bethmann-Hollveg*, de opt ani de zile cancelar al imperiului german, au fost de natură internă și de natură esternă. Se știe, că încă la Paști, Împăratul *Wilhelm* promisese prin o proclamațiune poporațiunii din Prusia introducerea votului universal, egal și secret la alegeri, iar de atunci până acuma guvernul german nu a făcut nimica pentru împlinirea acestei voințe împărătești, pentru realizarea unei dorințe vechi și îndreptățite a poporațiunii din Prusia. De aci nemulțumirea față de persoana domnului *Bethmann-Hollveg*, care a început să fie considerat din unele părți ca zid despărțitor între popor și domnitor. În politica esternă apoi s'a format tot mai bine convingerea în cercurile politice germane, că Germania, dacă vrea să ajungă mai curând la pacea dorită, trebuie să renunțe la orice scopuri de cucerire, la anexiuni și la despăgubiri de război, și i s'a luat în nume de rău cancelarului, că în privința aceasta nu a făcut nici odată vreo declarațiune clară, fără subînțelesuri, ceace iarăși a provocat nemulțumiri la ceice ar dori, ca războiul să fie odată terminat, și încă cât se poate mai curând.

În chestia introducerii votului universal, egal și secret în Prusia, Împăratul *Wilhelm*, după ținerea unui consiliu de coroană, a dat o nouă proclamațiune, în 11 Iulie n. c. ordonând de nou crearea dreptului electoral universal pentru Prusia, astfel, ca deja proximale alegeri să se facă în Prusia pe baza noiei legi electorale; iar în privința scopurilor de război ale Germaniei, mai multe partide din senatul imperial german, cari împreună formează majoritatea în senat, au căzut de acord și au stabilit un proiect de rezoluțiune, în scopul de a-l prezenta senatului spre votare la proxima ocaziune.

Proclamația Împăratului *Wilhelm*, referitoare la introducerea votului universal, contrasignată de astădată și de cancelarul *Bethmann-Hollveg*, a liniștit spiritele, și motivele de ordin intern ale crizei au fost astfel delăturate. Cuvântul Împăratului *Wilhelm* și subscrierea cancelarului său au fost suficiente pentru a convinge pe toți, că votul universal va fi necondiționat introdus în Prusia. Rezoluțiunea compusă din partea partidelor cari împreună formează majoritatea în senatul imperial german, a primit însă o astfel de textuare, pe care domnul *Bethmann-Hollveg* nu o putea accepta. Și-a înaintat deci demisia, pe care Împăratul *Wilhelm* a primit-o, și a numit urmaș al său pe *Dr. Michaelis*, om incolor în politică, dar om cu multă învățătură, și om mai de rând, neapartinător aristocrației germane, ceace a făcut bună impresie asupra opiniunii publice germane și se consideră ca pas prim în direcția democratizării vieții publice din imperiul german.

Eri, Joi, s'a întrunit senatul imperial german în ședință, pentru a asculta programul noului cancelar. Vom vedea din cuprinsul său, după ce va ajunge până la noi, dacă se deosebește, și întru cât de programul lui *Bethmann-Hollveg*, și apoi ne vom putea croi părerea, dacă s'au făcut și se fac schimbări în politica esternală a Germaniei, ori rămân și pe mai departe lucrurile în ogașa de mai înainte?

Premițând acestea spre orientarea cetitorului, lăsăm să urmeze acum noua proclamațiune a Împăratului Wilhelm, care sună astfel:

«La propunerea ministerului de stat, făcută în scopul executării ordinului meu din 7 Aprilie, ordonez, ca întregire a ordinului meu de atunci, că pentru luarea de hotărâre în camera regatului, e a se compune și prezenta proiect de lege despre modificarea dreptului electoral pentru cameră, pe baza dreptului electoral universal. Proiectul este a se prezenta în tot cazul la timp corăspunzător, ca proximele alegeri să se efectuească pe baza noului drept electoral. Te încredințez, ca conform acestora să faci dispozițiile necesare. Cartierul general, 11 Iulie 1917. *Wilhelm Rex* m. p. *Bethmann-Hollveg* m. p.»

Iată acum și proiectul de rezoluțiune despre care a fost vorba mai sus, și care e aprobat de peste 200 dintre deputații senatului imperial german, în fața cărora se află o minoritate cam de 100 și câțiva de deputați:

«În pragul anului al patrulea de război declară parlamentul, că întocmai ca la 4 August 1914, pentru poporul german există și acum lozincă: *nu ne conduce dorul de cucerire!* Pentru apărarea independenței libere și pentru neștirbirea existenței teritoriale a pus Germania mâna pe arme. Abandonând ideea *cuceririi forțate de teritor*, parlamentul năzuește spre o pace a înțelegerii și a împăcării durabile între popoare. Cu o astfel de pace sunt incompatibile volnicile politice, economice și financiare. Tot așa respinge parlamentul toate planurile, cari tind spre izolarea economică a popoarelor și legarea lor. Numai pacea economică, împreună cu libertatea mărilor, și terminarea războiului, pot să pregătească terenul pentru o cooperare durabilă și amicabilă a popoarelor. Conduc de aceste precumpăniri și scopuri, parlamentul va promova din toate puterile sale crearea unei organizații internaționale de drept. Câtă vreme însă guvernele dușmane resping o astfel de pace și amenință Germania și pe aliații ei cu cuceriri și volnicie, e decis poporul german să

stee neclătinat la olaltă și statornic în apărarea dreptului său și al aliaților săi la viață și la desvoltare. Poporul german știe, că în unitatea sa e de neînvinș.»

Se deosebește mult declarația aceasta, compusă cu gândul de a deveni conclud parlamentar și astfel exprimare de voință a poporului întreg german, de declarațiile de mai înainte, făcute de cancelarul *Bethmann-Hollveg* în chestia legării păcii. În ea e multă concilianță și tonul ei e mult mai prietenos decât cel din declarațiile cancelarului, care era prea răboinic, cu toate că era vorba și atunci, ca acum, de un *ofert de pace*. Se poate, că cancelarul va fi văzut în rezoluțiune un fel de retragere, un semn de mărturisire a vreunei slăbiciuni, și de aceea a preferit să se retragă decât să o accepteze, ori să se espună primejdiei, ca parlamentul să o voteze în contra voinței și opunerii sale. Împăratul *Wilhelm* nu s'a despărțit bucuros de deșteptul și credinciosul său sfetnic, cece se vede din următoarea scrisoare, ce i-a adresat-o în ziua dispensării sale dela purtarea oficiilor avute:

«Iubitul meu *Bethmann-Hollveg!* Cu grea inimă m'am decis să satisfac rugării D-tale, de a te dispensa, cu descriptul din ziua de astăzi, din oficiile avute, ca cancelar de stat, ca prezident al ministerului de stat și ca ministru al afacerilor esterne. Opt ani împliniți ai purtat aceste mai înalte oficii pline de răspundere în serviciul imperiului și al statului cu credință pilduitoare, punându-ți forțele distinse și personalitatea cu succes în serviciul împăratului și al imperiului, al regelui și al patriei. Tocmai în vremile cele mai grele, cari au apăsât vreodată țările și popoarele germane, și în cari a fost vorba despre hotărâri de importanță decizătoare pentru existența și viitorul patriei, mi-ai stat cu sfatul și cu fapta neobosit la îndemână. A-ți exprima pentru toate serviciile credincioase cea mai sinceră mulțumită, e o trebuință simțită de inima mea. Ca semn estern al grațitudinii mele și al specialei venerări, îți conferez steaua conturilor mari a ordinului meu de casă de *Hohenzollern*, care ți se alătură. Cu cele mai calde doriri de binecuvântare, rămân al D-tale totdeauna devotatul și mulțumitorul Împărat și Rege: *Wilhelm I. R.*»

Încă înainte de a demisiona cancelarul, și-au fost înaintat demisia mai mulți miniștri de resort. Dela felul cum vor fi îndeplinite posturile lor se va vedea, dacă e vorba de o schimbare de sistem în Germania, așa cum

se crede și se așteaptă, ori s'a întâmplat numai o simplă schimbare de persoane, în care caz apoi nu s'a făcut nici un pas spre dorita și așteptată pace și nemulțumirile se vor ivi de nou în Germania.

Conferența de pace. Delegații consiliului muncitorilor și soldaților din Rusia, împreună cu membrii comisiunii olandeze și scandinave, au adresat prole-tarilor din toate țările un apel, în care li se comunică, cumcă conferența de pace se va ține în Stockholm în 15 August n. c. și zilele următoare, cu o ordine de zi stabilită astfel: 1. Războiul mondial și organizația internațională. 2. Programul de pace al organizației internaționale. 3. Căile și mijloacele pentru realizarea acestui program și pentru încheierea grabnică a războiului. Socialiștii de pretutindenea sunt provocați în apel, să sisteze orice cooperare cu guvernele, cari nu vreau să și comunice scopurile de război, ori accentuează pe față sau în ascuns scopuri imperialiste și nu sunt aplecate se renunțe la astfel de scopuri imperialiste. În fine sunt provocate toate organizațiile socialiste din lume, se trimită reprezentanți la aceasta conferență internațională de pace.

De vorbă cu domnul C. Stere.

Un corespondent al ziarului «*Az Est*» s'a întâlnit în mod întâmplător în București cu domnul C. Stere, fostul rector al universității din Iași, care a avut un rol însemnat și în pertractările de înainte de război dintre membrii comitetului național dela noi și contele *Stefan Tisza*, pentru ajungerea la o înțelegere oarecare în chestia națională română, și în cursul conversației avute a aflat cu cale domnul C. Stere să-i comunice următoarele păreri, cu privire la evenimentele actuale, la soarta din viitor a României și a poporului român:

«Nu cred, — a spus domnul C. Stere, — că procesul de prăbușire rusească se meargă departe. Mai curând va provoca o reacțiune. Năzuințele separatistice mână apa la moara imperialismului, sau cel puțin la a partidelor burgheze, cari sunt formate din tot așa de tari credincioși ai imperialismului, ca și țarismul. Ba direcția progresivă liberală, care a învins în Rusia, potențează puterea atractivă a imperialismului rusesc și gravitația față de popoarele slave mai mici. Primejdia slavă va crește! Poporul mare rusesc de 80 milioane să va însoți în o formă ori alta cu cei 40 milioane de ruși mici (ucraineni), cu cei 20 milioane de poloni, și vor căuta toți să se însoțească cu cei zece milioane și mai bine de slavi dela sud. Năzuința aceasta din urmă ar fi ușurată, dacă Bulgaria ar căpăta cu adevărat Dobrogea și ar ajunge în vecinătate nemijlocită cu slavii dela nord. Între slavismul astfel înțeles și înțelesul germanismului eșit biruitor din războiul mondial, între aceste două puteri cosmice, ar rămânea icuite două popoare: românii și maghiarii. Aceste două popoare le-a adus la olaltă situația geografică, împreună locuiesc dealungul Dunării, trebuie deci, ca să le contopească primejdia comună. Separat nu s'ar putea apăra, unitatea lor geografică s'ar valora numai la căderea

comună, *Dunărea ar fi numai groapa lor comună*. Dar dacă s'ar putea înțelegere între olaltă, umăr la umăr, eventual împreună cu națiunea polonă, și ar putea păstra independența. Eu de repeți ori am făcut astfel de propuneri contelui Apponyi și contelui Tisza. Poporul român din monarhie e imposibil se fie nimic, deci trebuie să vă împăcați cu el.»

«Dorim ca se fie cetățeni credincioși ai statului ungar, — a observat corespondentul, — și se nu facă astfel de lucruri, ca cu ocaziunea actualului război din Ardeal.»

«Credința nu o poate altui în suflere, decât numai iubirea, — a răspuns dl Stere. Recunoașteți drepturile românilor din Ungaria, referitoare la desvoltarea individualității lor naționale și ei vor fi totdeauna cetățeni credincioși. De altcum acusele ridicate în contra românilor din Ardeal au fost foarte esagerate.»

«Lucrul acesta îl vor constata judecătorii respective», — a spus corespondentul.

«N'am cerut autonomie, — a continuat Stere, — ci numai drepturi naturale pentru limba și cultura noastră. Numai politica naționalistă maghiară e pedecă, pentruca românii să se dorească sub domina casa de Habsburg!»

«Cum să înțeleg lucrul acesta?» a întrebat corespondentul.

«Vezi, noi, românii, nu avem altă alegere, a răspuns Stere. Rusia cu celelalte popoare slave vrea cu tot prețul se aibă Balcanul și Constantinopolul, și cele mai noue evenimente rusești nu schimbă nimica din aceasta posibilitate, ba o aduc chiar mai aproape de realizare, firește, pe ruinele României. Primejdia maghiară, despre care s'a vorbit la noi atât de mult, eu nu o văd, și o neg categoric... *Seminția românească nu o puteți nimici. Ambele popoare sunt avizate unul la altul. Prin o politică preventivoare naționalistă, maghiarimea ar trebui se facă cu puțință, ca chestia balcană se fie regulată în mod final, sub egida puterilor centrale. România se ajungă apoi sub casa de Habsburg, alegând pe Împăratul și Regele Carol II de rege al României.*»

Cu aceasta conversațiunea s'a terminat.

Războiul.

În Galiția Rușii au fost înaintat până la Kalus și au trecut râul Lomnița, dar trupe germane și austro-ungare i-au silit să se retragă din orașul Kalus și să treacă iarăși de cealaltă parte a râului Lomnița. Pe la Kalus trupele aliate au mai cucerit teren și rușii au fost nevoiți să se retragă și mai departe îndărăt. Pe celelalte locuri la frontul răsăritean e foc de artilerie și au fost ciocniri mărunte între trupe de recunoaștere. La frontul italian situația e neschimbată. Focul de artilerie e însă în permanență și acolo. În Macedonia luptele din urmă s'au terminat cu succes pentru bulgari. În Grecia s'a ordonat mobilizarea generală și Venizelos se laudă, că în 6

FOIȘOARA.

Biserica armeană.

(Urmare).

Această scrisoare n'a obținut răspuns. Noi lămurim motivul. Armenii observară fără îndoială în misiva papală un alt ton, decât cel, cu care erau obicinuiți în raporturile lor cu patriarhii grecești. În timp ce aceștia din urmă raționau și discutau, poate chiar prea mult, asupra punctelor din litigiu, papa își expunea părerile sale ca stăpân fără a-și motiva învățătura, el porunceă să vie înaintea tribunalului său, fără a admite dreptul de discuție pe partea Armenilor. Aceștia căutau unirea, însă nu o dominațiune; ei așteptau ajutor și protecție, și nici decum un jug. Cu toate acestea suntem edificați de respectul, pe care Grigorie VII îl dovedește pentru cele patru dintăi sinoade generale, pe care le compară, după sfântul Grigorie, cu cele patru Evanghelii. El cunoștea iubirea orientailor față de sfintele adunări ecumenice; el se feri deci să vorbească despre absolutismul său și despre superioritatea papei asupra sinoadelor. Față de Occidentali, el se jena mai puțin, și se puneă cu modestie mai pe sus de ori ce sinod, fie chiar ecumenic.

Impărtășim în întregime opinia lui Grigorie VII cu privire la întrebunțarea

azimelor în Eucharistie; dar am voi, ca el să se fi servit față de Greci de expresiuni uai blânde și mai pline de dragoste; trebuie mai ales să fi moderat, când e vorba de o chestiune de disciplină, care nu atinge doctrina catolică.

Scrisoarea lui Grigorie VII n'a împăcat biserica Armeniei cu scaunul Romei; Occidentul continuă a o considera de eretică; mai mult, în loc de a o sprijini, cruciații cerură papei Urban II măsuri de rigoare împotriva ei, după luarea Antiochiei (1098). «Noi am învins, îi scrieau ei, pe Turci și pe păgâni, e rândul vostru să învingeți pe ereticii armeni.»

Papa nu avu lipsă să întreprindă această campanie. În curând (1145) Armenii se supuseră de bună voie puterii sale. Nu era, e drept, dorința împăcării, care îi determina să se ducă la Roma, deși ea era în aparință unicul motiv al călătoriei.

Adevărata cauză a demersului Armenilor fu trebuința de ajutor împotriva Sarrașinilor. Cruciații fuseseră învinși; cetatea Edessei, vechea capitală a regilor armeni, era în stăpânirea necredincioșilor. Pentru a angaja pe papa Eugen III să le vină în-tr'ajutor, și pentru a așăta interesul lui, Armenii, presentați papei la Viterbe de un episcop latin din Siria, cu numele Hugues, exagerează mult însemnătatea lor numerică.

¹ Miscell. Baluz, t. I, p. 415. Histoire eccles. de Fleury, t. IV, p. 364.

Ei spuseră, că catholicosul Armeniei ar avea sub jurisdicțiunea sa mai mult de o mie de episcopi.

Pentru a-și atrage și mai mult bunăvoința papei, trimișii Armeni îl rugară să fie judecător și arbitru între ei și Greci, așa de puțin stimați la Roma. În sfârșit, ca cel mai sigur mijloc spre a câștiga pe Papa, era supunerea cătră puterea lui. Armenii, înainte chiar și de a intra în discuție asupra doctrinei, recunoscă jurisdicțiunea universală a episcopului din Roma. Eugen III, la rândul său, făcu tot ce-i stătea în putință pentru a-și alipi pe Armeni; le dădu un loc de onoare, la liturgia, pe care o celebra însuși. Oaspeții săi nu rămăseră mai pe jos, când era vorba de măguliri; se știe, că aceasta e o monedă comună în Orient. Unul din deputații Armeniei asigură prin urmare, că el văzuse deasupra capului Papei, în decursul liturgiei, o rază din soare și doi porumbi, cari urcau și coborau, fără să poată descoperi pe unde intrau acești porumbi și această lumină.²

Ceea ce privește deosebiriile, care existau între doctrina bisericii armenice și cea a bisericii din Roma, această chestiune a fost expusă cu această ocaziune cu foarte puțină exactitate și aprofundime. Toată conversația s'a învârtit asupra felului Eucharistic; Armenii, după Othon din Frisinga, pretindeau, că practica bisericii lor era să se servească de pâne dospită (pâne cu aluat)

în jertfa liturgiei; dar trebuie să credem, că ei au afirmat contrarul, și că Othon din Frisinga sau copiii săi s'au înșelat asupra acestui punct.

Când Armenii părăsiră Roma, ei se arătau foarte mulțumiți, și tot așa și papa. El triumfa că și-a sporit turma; Armenii erau mândri că și câștigaseră un puternic protector al naționalității lor. Intorcându-se în țara lor, ei așteptau, dar înzadar, ajutorul promis de papa. Atunci lăsară la o parte unirea cu Roma, și începură negocieri cu împăratul și patriarhul din Constantinopol. Ei cugetau, fără îndoială, că e bine să ai pretutindeni pretini.

Trebuie oare să ne mirăm, că cu astfel de dispoziții, împăcările aparente ale Armenilor cu Grecii și cu Latinii n'au avut nici o isbândă?

Până în epoca în care am ajuns, gândul ascuns și interesat, care inspira demersurile Armenilor în vederea unirii lor cu papa Romei, era destul de acoperit; conștiința și rușinea îi împedecau să facă pe față din niște lucruri sfinte un mijloc pentru ajungerea unui scop politic; dar devenind împrejurările mai dificile, și disordinea lăuntrică mai gravă, Armenii căutară unirea cu biserica Romei, cu scopul mărturisit de a dobândi ajutor împotriva vrășmașilor lor; atunci regii armeni deveniri negocierii și păstorii merg simplaminte pe urmele lor.

(Va urma.)

² Othon Fris. Chron. cap. 35.

săptămâni va trimite 150,000 de soldați noi în contra bulgarilor. La frontul dela apus luptele mari se dau fără întrerupere. Francezilor le-a succedat într'un loc să recucerească șanțurile pierdute înainte cu câteva zile, încolo însă toate atacurile engleze și franceze au fost respinse. După știrile mai nouă, prin Septembrie se așteaptă sosirea trupelor americane la frontul francez. Din partea englezilor au fost torpedate câteva vapoare încărcate germane, în schimb și submarinele germane au scufundat mai multe vapoare dușmane.

Tipicul bisericii ortodoxe.

— Dare de seamă. —

A apărut: *Tipicul bisericii ortodoxe, întocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariilor, de Aurel Popoviciu, duhovnic econom seminariilor, instructor de cântări bisericești și de tipic.*

Literatura bisericească în ultimul timp a fost stânjenită de vremile turburi în cari trăim. Cei chemați a continua cu scrisul și edarea de cărți folositoare, pe un moment au pus condeiul la o parte, răscumpărând vremea cu alte ineditivități, căci zilele grele sunt... Ici colo câte o predică inofensivă în legătură cu războiul, tratând credința și nădejdea în puterea celui de sus, — mai mult ca în puterea celor de jos. Alte neamuri și în privința aceasta sunt mai norocoase. Problemele dela ordinea zilei, cari stau în legătură cu viața religioasă morală a credincioșilor, sunt urmărirea pas cu pas și fixate pentru prezent și posteritate. La noi chiar și unica revistă de specialitate a preoțimii apare când poate.

Cartea apărută mai nouă, *«Tipicul bisericii ortodoxe»*, despre care facem pomenire, încă face parte din literatura bisericească, întrucât contribuie la cunoașterea mai temeinică și la uniformizarea cultului divin. Scopul, cu punerea sub tipar a acestei cărți este, de a da tinerilor cari se pregătesc pentru preoție și dascălilor, un manual de tipic, de care până acum au fost lipsiți, — după cum ne spune însuși autorul în prefață.

Citind cu atenție cuprinsul acestui manual, ne convingem despre temeinicia și dragostea cu care a fost compus. Deși autorul s'a cugetat mai mult la lipsa elevilor săi seminariilor în studiarea tipicului, cari până de prezent se foloseau de manuscris, — cu același efect și folos îl va putea întrebuința fiecare preot sau învățător și în viața practică.

Uniformizarea cultului divin este un punct permanent în programa conferințelor preoțești. Punctul de mănecare în discuția uniformizării serviciului divin, nu erau normele și principiile stabilite din timpuri vechi de sfinții Părinți și sinoade, ci fiecare preot crezând, că practica din parohia sa e cea mai bună, cerca să convingă pe celalalt, că numai așa e corect. Astfel timpul scurt al conferințelor se cheltuia, discutând această chestiune fără nici un rezultat hotărât, stabilind anumite reguli, — deja stabilite, — iar pentru alte teme și mai de folos, timpul ce mai rămânea, adeseori era prea scurt. Anomalia aceasta a provenit și din lipsa unui manual de tipic obligatoriu pentru biserica noastră, care să fie călăuză sigură și în discuția uniformizării serviciului divin. Fapt este, că serviciul divin corect poate fi numai într'o formă, așa după cum e fixat în cărțile bisericești, deci orice discuție aparte e mai mult vorbă de prisos.

Tipiconul în limba română s'a tipărit mai întâi prin Constantin Loga în Buda la a 1826, cu binecuvântarea mitropolitului St. Stratimirovici al Carlovitului. Al doilea s'a tipărit în București, prin mitropolitul Nifon la a. 1851, — ambele cu litere cirile. A treia oară s'a tipărit la Cernăuți, prin arhiepiscopul și mitropolitul Silvestru Morariu Andreievici la a. 1883. Acesta e cu litere străbune și e alcătuit după un sistem oare-care.

Al patrulea, este al păr. Aurel Popoviciu, *«Tipicul bisericii ortodoxe»*, apărut în Sibiu 1917, cuprinzând într'un mănunchiu deosebitele norme tipiconale, ce se află prin cărțile rituale, aranjate după un sistem oare-care, astfel, că ușor te poți orienta și în diferite cazuri speciale.

Tipicul bisericii ortodoxe e împărțit în două părți principale. În partea generală se ocupă cu originea cultului divin, apoi în un tractat special se ocupă cu poezia religioasă ca element al cultului divin creștin și istoria ei dela primele începuturi până la sfârșitul veacului al XI-lea. Tractatul acesta e foarte instructiv, dându-ne o orientare generală asupra poeziei și muzicii bisericești. Tot în partea generală aflăm numirea diferitelor cântări în biserica noastră, rânduelile cultului divin, timpurile

liturgice, cărțile cultului divin, tipicul celor opt glasuri, actele externe al cultului divin, și cele trei perioade ale anului pashal.

În partea specială se ocupă autorul cu tipicul în periodul Octo'hului, al Triodului și al Penticostarului. La sfârșit se ocupă cu tipicul unor servicii dumnezeiești ocazionale, cum sunt: Rânduiala parastasului, tipicul chemării Duhului sfânt tipicul pentru binecuvântarea și sfințirea clopotelor, tipicul liturgiei servite de arhiepiscop și tipicul sfințirilor de biserici.

Cartea e precedată de prefața autorului și de recenziunea preavenerabilului Consistor, în care Preaonor. asesor consist. Mateiu Voileanu, cel mai bun cunoscător în această materie, astfel își încheie recenziunea: «Lucrarea e făcută cu dragoste cătră acest studiu, cu îngrijire, și manualul se poate folosi cu succes la propunerea studiului. Dacă cunoștințele date în manual se vor completa prin folosirea cărților speciale și prin practică deasă, condusă cu deosebită îngrijire, e dată posibilitatea, ca tinerii cu terminarea cursurilor să aibă cunoștințele de lipsă din tipicul bisericesc. Nu pot avea deci nici o obiecțiune în contra folosirii acestui manual în institutul nostru seminariilor arhidiecezan».

Considerând că *«Tipicul bisericii ort.»* al păr. Popoviciu e scris cu dragoste și aranjarea materialului e făcută după un metod științific, se poate folosi nu numai ca manual în seminar, ci și de preoțime și învățătorime.

Ca carte cu menire a regula în biserica cultul divin, se poate comanda și pentru bibliotecile parohiale din banii bisericii.

Recomand cu toată căldura cartea aceasta. Se poate procura dela librăria arhidiecezană, preț 5 coroane exemplarul legat plus porto.

Popa Alecu.

Ingrășarea porcilor.

Lipsa tot mai mult simțită (la orașe) de slănină și unsoare, va îndemna pe mulți dintre locuitorii dela orașe, deci și pe cei din orașul nostru, să țină porci la casă și să-i îngrașe, firește, dacă au întocmiri corespunzătoare pe seama lor. În vederea acestui fapt a publicat domnul Rudolf Klima, veterinar regesc din Sibiu, un articol în ziarul german *«S. D. Tageblatt»*, dând instrucțiuni în el celor ce se gândesc la îngrășarea porcilor, și spunându-le cum au se procedeze, ca munca lor se fie încoronată de bun succes. Resumăm și noi pe scurt îndrumările date tuturor celor ce se ocupă cu prăsierea și îngrășarea porcilor, deci și celor dela sate, în următoarele:

Antai nu e bine să se deie porcilor sare cu vreme și fără vreme, pentru că sarea prea multă le este spre stricăciune. În rămășițele din bucătărie, în așa numitele lături, să nu se pună sare de loc, pentru că acelea sunt sărate. Mai bine e, dacă în mâncarea porcilor nu se pune sare nici decum, ci li se așază la un loc potrivit, scutit de ploaie, o peatră întregă de sare, pe care să o lingă apoi porcii atunci când simțesc ei trebuința și în măsura trebuinței lor. Ei nu vor linge nici prea multă, nici prea puțină.

E greșită apoi și amestecarea în mâncarea porcilor a sulfatului de magnezie (sare amară) sau a sulfatului de sodă, sub pretextul, că prin aceasta îi ferim de boale, pentru că îi irităm numai și le conturbăm mistuirea, fără ai face cumva mai rezistenți în fața boalelor diferite, pentru cari tocmai pe calea aceasta devin mai accesibili porcii.

În zilele acestea grele, în cari țărița e atât de scumpă și greu de căpătat, se va da porcilor de mâncare și faină scoasă din ciurueala rămasă dela curățirea grâului. În aceasta se află însă și grăunțe de plante veninoase, păgubitoare pentru sănătatea porcilor. Astfel de faină de ciuruală să nu se deie preamultă deodată porcilor, și totdeauna se fie mestecată cu țărița, cu trifoi, ori cu altfel de mâncare, pentru că efectul stofelor otrăvitoare se fie mai mic și neprimejdios. În rămășițele din bucătărie se nu se așteaptă apoi corpuri tari, ascuțite, ca ace, bucăți de sticlă etc. cari ar putea pricini porcilor răni interne. Lăturile să nu fie prea subțiri, pentru că în cazul acesta nu sunt nutritoare.

Dintre boalele porcilor cea mai obișnuită și mai deasă e *orbățul*, în contra căruia nu putem apăra prin vaccinarea porcilor, făcută la vreme prin veterinar. Evitarea boalelor se face și prin observarea strictă a curățeniei, prin întocmirea pe seama porcilor a astfel de cotețe, în cari ei să aibă destulă mișcare. Iar dacă se ivește boala de porci, să se cheme imediat veterinarul, ca se iee măsurile necesare. Deci curățenie, hrană naturală (verdeată) și apă sănătoasă și curată, — acestea sunt condițiile prăsiirii de porci cu bun rezultat.

NOUTĂȚI.

Personal. Excelența Sa, Înaltorea-sfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit al nostru *Vasilie Mangra*, a sosit Luni seara din Budapesta la Sibiu, unde a petrecut trei zile. A prezidat Marți și ieri, Joi, ședințele consistorului arhidiecezan precum și ședința Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane, și a rezolvat mai multe afaceri oficiale, iar astăzi, Vineri, a plecat cu trenul de dimineață la Oradea-mare. După informațiunile pe cari le avem, Excelența Sa se va muta pe la finea luni August cu totul la Sibiu.

Consiliu de miniștri. Mercuri după amiază s'a ținut consiliu de miniștri în Budapesta, pentru stabilirea listei comiților supremi, cari sunt încă de numit în diferitele comitate și orașe. Lista se va publica în numărul de Sâmbătă al monitorului oficial din Budapesta.

Noul cancelar al imperiului german. Domnul *Dr. George Michaelis* este al șaselea în seria cancelariilor Germaniei. După Bismarck a venit, cum se știe, Caprivi, apoi principiile Hohenzoln, iar al patrulea cancelar a fost Bülow. Despre personalitatea noului cancelar *Michaelis* se anunță, că este om energetic, religios și foarte muncitor. A umblat multă lume, în Tokio, în Japonia, a ocupat catedra de profesor al economiei naționale și este cunoscut ca mare talent organizatoric. Ce va putea face în interesul păcii, când atât Franța cât și Anglia se pregătesc pentru continuarea războiului, o va arăta viitorul apropiat. Înaintașul său, Bethmann-Hollweg, s'a dovedit un amic sincer al monarhiei noastre. După toate semnele, *Dr. George Michaelis* va cădea, în acest punct, pe urmele fostului cancelar.

† **Dr. Alexandru Morariu**, avocat, jurist-consultul fil. „Albina”, membru pe viață al Asociațiunii p. lit. română și cult. pop. rom., al Societății fondului de teatru rom. și al mai multor societăți bisericești, școlare și de binefacere, membru al congregațiunii comitatene și al reprezentanței orașenești, s'a stâns din viață, după lungi și grele suferințe, în 10 Iulie n. în etate de 39 ani și în al 6-lea an al fericitei sale căsătorii. Rămășițele sale pământești, transportate fiind din Budapesta, s'au așezat spre vecinicia odihni în 15 Iulie 1917 st. n. la orele 5 p. m. în cimitierul bisericii gr. cat. din Elisabetopol. Fie-i țărana ușoară și memoria binecuvântată!

Decorat. Domnul *Vasilie Butta*, preot militar, a fost decorat cu crucea roșie clasa II, pentru meritele câștigate prin prestațiuni sevărite în jurul afacerilor sanitare militare.

Mărci postale jubulare. În 28 Iunie s'au împlinit trei ani dela atentatul, care a zguduit lumea, sevărsit asupra moștenitorului de tron Francisc Ferdinand și a soției sale, din care prilej la poștele militare ces. și regesti din Bosnia și Hertegovina s'au pus în folosință mărci postale jubulare, de câte 10, 15 și 40 fileri, întrebuințate fiind însă numai în ziua aceea. S'au vândut cu câte 2 fileri peste valoarea lor, iar venitul încasat se va folosi pentru zidirea unei biserici întru memoria lui Francisc Ferdinand. Astfel de mărci postale jubulare se mai pot procura și acuma, dela direcțiunea de poștă și telegraf ces. și reg. militară din Sarajevo, trimțându-se încă o coroană peste valoarea mărce lor, pentru pachetare și expedare.

Expoziție ardeleană. În ministeriul de honvezi se planuează organizarea unei expoziții interesante, care va înfățișa în tablouri, în desamunri, în fotografii, reliefuri, statue și în ilustrate toate regiunile Ardealului, importante din punct de vedere strategic. Expoziția ardeleană va cuprinde și icoana locurilor, unde s'au dat luptele din toamna anului trecut în împrejurimea Sibiului, la Pasul Turului Roșu, la Predeal și alte locuri romantice, în care țara noastră nu este de loc săracă.

Își schimbă numele! Ziarele mari aduc știrea, că pe Mercuri a fost convocat în Londra un consiliu secret de coroană, în scopul, ca regele Angliei și casa sa domnitoare să-și schimbe numele. Cum se știe, casa domnitoare din Anglia poartă numele german: *Saza Coburg Gotha*, care la vremile seastea de democratizare și de ură față de germani nu mai poate fi tolerat, ci trebuie se fie abandonat și înlocuit cu un nume englezesc. După o știre telegrafică, a fost acceptat numele *Windsor*.

Felicitări de pe câmpul de luptă. Am primit la redacție o scrisoare, în care ne aduc mulțumiri pentru trimiterea ziarului, salutări și felicitări, următorii viteji ai noștri de pe câmpul de luptă: *Vasilie Macriș*, sergent, din comuna Cornăești; *Gheorghe Comșa*, caporal, din Gurariului; *Florea Gulaș* fruntaș din Nădlac; apoi infanteriștii: *Dimitrie Truța* din Șeitin, *Gheorghe Minigan* din Sănnicolaul-mare, *Gheorghe Doroban* din Apa (Săntmar), *Augustin Maftoiu* din Lechința, *Ioan Avramut* din Bihor, *Teodor Șerb*, din Gurbesti, *Emilian Juravle* din Bucovina, *Gheorghe Negru* din Bihor, *Mihailu Boncan*, din Salonta și *Gheorghe Vașarheiu* din Szabadka. Le mulțumim tuturor pentru doririle de bine și le dorim și noi sănătate și reîntoarcere norocoasă la vetrele lor.

Actele secrete. După știri din Cracovia, în suteranele dela Smolensk s'au găsit actele importante politice ale ohranei rusești. Actele se rapoartă la lucrarea galițiană a ohranei și cuprind date privitoare mai ales la orașele Lemberg, Tarnov și Cracovia.

O mulțime de aeroplane. Se anunță din Washington: Parlamentul american a votat creditul pentru război de 640 milioane de dolari, în scop să se construească 22 de mii de aeroplane.

Universitatea în Brünn. Deputații cehi din parlamentul austriac au cerut guvernului să înființeze o universitate cu limba de propunere cehă în capitala Moraviei, în Brünn.

Reuniunea „Pe scurt” S'a înființat în Berlin o reuniune, ai cărei membri se obligă să crute hârta, cerneala și penitele, prin faptul că în corespondența lor de afaceri și cu amicii vor scrie epistole cât se poate de scurte. Reuniunea se intitulază „Pe scurt”!

În favoarea neutralității. Ziarele din Madrid vestesc: În 12 Iulie s'a prezentat în fața regelui Alfonso un comitet de femei care i-a predat mai multe albumuri cu peste 500 000 de subscrieri de ale spaniolilor. Femeile cer, ca Spania să rămână neutră și mai departe.

Cartea unui mare duce. Ziare engleze scriu, că marele duce Nicolae al Rusiei va debuta în publicitate cu o carte, ce va apărea sub titlul: „Amintiri dela curtea imperială rusească”.

Biblioteca actuală. O parte a bibliotecii regale din Berlin s'a transformat în *biblioteca de război*. Secțiunea aceasta din biblioteca regală cuprinde toate publicațiunile privitoare la război, și anume nu numai cele apărute în statele partenerilor centrale, ci și publicațiunile tipărite în țările neutrale sau dușmane. S'au adunat până acum 50 de mii volume, toate legate la fel, în pânză sură, purtând marca vulturului prusian. În același timp s'a aranjat și biblioteca particulară a împăratului german, în această bibliotecă se găsește 10 mii de cărți cu raport la război.

Navigațiunea râurilor. Atât Germania, cât și Franța, de și e vreme de război, n'au încetat de a se ocupa cu regularea râurilor sale. În senatul francez s'a cerut să se iee măsuri grabnice pentru a face navigabil fluviul *Ron* între orașele Lyon și Geneva. Germania va construi în curând canalul de mare însemnătate între *Dundre* și *Rin*, pe lângă alte lucrări de aceeași natură. Exemplele acestea ar trebui să găsească imitatori și în alte țări bogate în râuri. Când va veni oare și rândul *Murășului* nostru ardelenesc?

Teatru german. Sâmbătă și Duminecă se va da în teatru orașene din loc nou operetă „*Der Sternruker*” de *Francisc Lehar*. Începutul reprezentațiunilor la orele 7 și jumătate seara.

Bioscopul Apollo. Reprezentațiuni se dau zilnic la orele 6½ și 8½ în Dumineci și sărbători la orele 7½, 6½ și 8½ seara în casa societății (Gesellschaftshaus). Programul pentru Vineri și Sâmbătă e următorul: 1. „*Căstăria dracului*”, dramă în 3 acte. 2. „*Căsătoria holtenului*”, comedie în 3 acte.

Poșta redacției.

Domnului I. C. în S. După informațiunile din ziarele streine nu ne putem lua, nici noi, nici D-voastră, pentru că acelea nici când nu sunt esate. Noi nu putem să dăm celorlor, decât informațiuni primite dela veneratul consistor, despre care veți ști foarte bine, că abia de câteva zile se află iarăși acasă, în Sibiu. Ce privește întrebarea primă, putem să-ți răspundem, că se adună datele necesare prin domniul protopresbiteri, pentru a se putea face pașii de lipsă la guvern. Acesta e stadiul în care se află acuma afacerea. La întrebarea a doua putem răspunde atată, că împărțirea s'a făcut încă în Oradea mare, prin consistorul nostru, luându-se în vedere cei mai lipsiți dintre preoți. Chitanțele li s'au trimis spre subscriere, pentru a li se putea trimite banii.

Nr. 183/1917. (100) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III Murăș-Brăteș, tractul Iliș, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post, — nefiind întregire dela stat, — sunt: venitele dela popor, statorite în sinodul parohial din 4/17 Iunie a. c., în sumă de 1300 cor., care protocol se poate vedea în cancelaria oficiului protopresbiterial din Deva.

Concurenții să-și înainteze petițiile concursuale subsemnatului oficiu în termenul indicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserică, — cu prealabila încunoștințare a subscrierului, — spre a liturgisi, cânta sau predica.

Maros-Ilye (Iliș Murășană), la 7 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Maros-Ilye (Iliș murășană, în conțelegere cu sinodul parohial respectiv.

Dr. Ioan Dobre, protopresb. adm.

Nr. 424/1917. prot. (121) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător dela școala gr.-or. română din Făgăraș se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele: salar 1200 cor. dela biserică și deosebit 200 cor. pentru ca să cânte cu copiii la sf. liturgie.

Cvartir în edificiul școlii, 20 cor. relut de grădină.

Reflecții să-și înainteze cererea de concurs la oficiul protopresb. gr.-or. rom. din Făgăraș. Sunt preferiți teologii absolviți.

Făgăraș, la 25 Iunie 1917.

Oficiul protopresb. gr.-or. rom. al Făgărașului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea, protopop.

Ad. Nr. 203/1917 Of. prot. (122) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. II-a Lătureni din protopresbiteratul Lupșa, pe baza rezoluțiunii consistoriale dela 1 Iunie a. c. Nr. 3546/1917 Bis., se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficială „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu postul acesta de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, întregite cu favorurile din testamentul dela a. 1909 al fostului odinicar paroh Eutimiu Frasilă și în cadrul aceluși testament. Cererile de concurs sunt a se înainta preonoratului oficiu protopresbiterial gr.-or. rom. al tractului Lupșa, cu sediul Ofarbaia (Aranyosbánya), în termenul deschis, iar concurenții — după prealabila încunoștințare a protopresbiterului — se pot prezenta și înainte alegătorilor pentru a cânta, a oficia și cuvânta.

Din ședința comitetului parohial gr.-or. rom., ținută în Lătureni la 11/24 Iunie 1917.

Simion Vasincea, Ilie Popșiu Vasilie Baciu, președinte. episcop. notar.

Am văzut și aprobat:

Vasile Gan, protopresbiter.

Nr. 220/1917. (123) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I, Arada tractul protopresbiterial al Câmpenilor, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite cu documentele preserise la subsemnatul oficiu în termenul arătat și să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare, în comună spre a cânta, predica, eventual a și servi sf. liturgie, și a face cunoștință cu poporul.

Câmpeni, 17 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Câmpeni în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popovici, protopresbiter adm.

Nr. 168/1917 Of. prot. (114) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului vacant de paroh din parohia de clasa a II-a Ciceu-Corabie prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. despre întregirea dotațiunii preoțești din ajutorul de stat.

Concurenții au a-și așterne rugățile concursuale instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, indicat mai sus, și a se prezenta în timpul regulat, pe lângă prealabila încunoștințare a subscrierului protopresbiter, în vreo Duminecă ori sărbătoare la biserică parohială spre a cânta, predica și eventual a liturgisi.

Deș, la 14 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiterial al tractului ort. rom. Deș, în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Teodor Hermann, protopresbiter.

Nr. 282/1917. (113) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător în comuna Cărpiniș, tractul protopresbiterial al Abrudului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Salarul se plătește dela biserică în rate lunare anticipative 600 cor., dela ven. consist. ajutor dacă se va vota 400 cor., iar dela 1000 cor. în sus ajutor dela stat votat deja.

2. Cvartir în natură și relut de grădină 20 coroane.

Concurenții să-și înainteze rugățile instruite cu documentele preserise, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, având a se prezenta la biserică într'o Duminecă sau sărbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericești și a face cunoștință cu poporul.

Dintre concurenți va fi preferit acela, care va putea conduce corul, remunerat fiind deosebit cu 50 coroane anual.

Abrud, 20 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popovici, protopresbiter.

Nr. 430/1917. (110) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc din comuna Agărbiciu, protopresbiteratul Turda, se publica concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salar 1000 cor., parte din repartiție, parte din casa bisericii, în rate lunare anticipative. Restul s'a cerut dela stat, dar nu s'a rezolvit cererea.

2. Locuință în natură.

3. Pentru lemne de foc 70 coroane.

4. 1/4 jugăr grădină.

Învățătorul ales e dator a conduce în Dumineci și sărbători elevii la biserică și a cânta la sfânta liturgie.

Cunoscătorii de muzică vor fi preferiți. Cererile concursuale, provăzute cu documentele recerute, să se așternă subscrierului oficiu în cadrul termenului indicat.

Turda, 20 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohial.

Jovian Murășianu, protopop.

10 părechi boi de jug

albi, frumoși, în etate de 5—7 ani, cari pășunează pe livada din loc, și cântăresc părechea dela 1100—1200 kilograme, se vând pe lângă prețuri favorabile cu perechea sau toți laolaltă. Doritorii să se adreseze la agentura firmei din loc:

S. Felter

3—3 (115) Strada Cisnădiei Nr. 3.

Nr. 185/1917. (104) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Căpâlna (Sebeș-kápolna), în protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții au să-și înainteze cererile, instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiterial, și până în 8 zile înainte de alegere, pe lângă observarea dispozițiilor din Regulamentul pentru parohii, să se prezenteze poporului în biserică spre a cânta, respective a cuvânta și celebra.

Sebeș, la 5/18 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sergiu Medean, protopresbiter.

Nr. 182/1917. (119) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III. Nădăștia prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Reflecții să-și trimită cererile instruite în regulă la subsemnatul oficiu în termenul deschis și să se prezinte — cu autorizarea protopopului — în comună în vreo Duminecă sau sărbătoare.

Georgiu Algyógy, 9/22 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiterial ort. român în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Popovici, protopop.

Esență de oțet

(surogat) foarte gustoasă, analizată chemic, se poate căpăta în Sibiiu, Piața mică Nr. 1. (124) 1—5

De vânzare

un loc de zidit o casă în colț cu grădină de poame. — Doritorii să se adreseze în Sibiiu, Strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 18 parter. 2—3 (118)

Dr. Révész

ordinează zilnic dela 2 1/2—4 ore d. a.

pentru

bolnavi de nervi.

Str. Măcelarilor Nr. 27.

Chibrite suediane

oferă în orice cantitate: 3—3 (116)

Markus Melamed

Sibiiu, Strada Gușterii Nr. 19.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiiu:

Frumoasa din Nor

și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 2.50 cor. + porto 20 bani.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Nagyszeben—Sibiiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariali de

Aurel Popoviciu,

duhovnic-econom seminarial, instructor de cântări bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan prin decusul din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 Cor. plus 50 fil. porto, recomandat.

A apărut în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane:

R. Ruiz Amado:

Secretul succesului

convorbiri teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de Vasile Stan, profesor la seminarul „Andreian”. Cuprinsul: Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Periodul fatal. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigaretă...? Păhărelele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor șapte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prietini Cavalerism și Donchișotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Nobleta adevărată. Inclinațiile și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor desmoșteniți. O obiecțiune și o părere. Chemarea dumnezeiască. Munca. Împărțirea timpului. Statornicia. Împărțește ca să învingeri. Puterea de sus Adaus: Sfaturile unui părinte către fiul său.

După cum se vede din acest cuprins bogat, Secretul succesului e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiiu, exemplarul broșat (280 pagini format 8°) cu 2.20 coroane.

Revânzătorilor se dă un rabat de 20%.

„Biblioteca Șaguna”

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16—36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană în Sibiiu-Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 2.50, legat cor. 3.—, porto 20 fileri.

Ju „Biblioteca meseriașilor români”

au apărut:

Nr. 1. A. Kotzebug: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șulățiu, prelucrată de T. V. Păcățian) —60

Nr. 2. I. Nestroy: Pribegii, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca —50

Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru ceica voesc a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barcianu —60

Nr. 4. Ioan Lupean: Bucovna n'a învățat și umblă la însurat, sau Vlăduțul mamei —40

Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierele vieții. Partea I. Carierele economice, industriale și comerciale —60

Se pot procura dela Librăria arhidiecezană, Sibiiu.